

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2001-2002

21 NOVEMBER 2001

Wetsvoorstel ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

AMENDEMENTEN

Nr. 168 VAN MEVROUW KAÇAR

(Subamendement op amendement nr. 15 van de regering)

Art. 10

In de Nederlandse tekst van de voorgestelde §§ 3 en 4, het woord « situatietest » vervangen door het woord « praktijkttest ».

Verantwoording

In het Nederlands is « praktijkttest » de gebruikelijke term in de rechtspraak en doctrine.

Meryem KAÇAR.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-12 - BZ 1999:

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Mahoux c.s.

2-12 - 1999/2000:

Nr. 2: Amendement.
Nr. 3: Verslag.
Nr. 4: Amendementen.

2-12 - 2000/2001:

Nr. 5: Advies van de Raad van State.
Nrs. 6 tot 8: Amendementen.
Nr. 9: Verslag.
Nrs. 10 tot 13: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

21 NOVEMBRE 2001

Proposition de loi tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

AMENDEMENTS

Nº 168 DE MME KAÇAR

(Sous-amendement à l'amendement n° 15 du gouvernement)

Art. 10

Dans le texte néerlandais des §§ 3 et 4 proposés, remplacer le mot « situatietest » par le mot « praktijkttest ».

Justification

Le terme néerlandais utilisé dans la doctrine et la jurisprudence est le mot « praktijkttest ».

Voir:

Documents du Sénat:

2-12 - SE 1999:

Nº 1: Proposition de loi de M. Mahoux et consorts.

2-12 - 1999/2000:

Nº 2: Amendement.
Nº 3: Rapport.
Nº 4: Amendements.

2-12 - 2000/2001:

Nº 5: Avis du Conseil d'État.
Nºs 6 à 8: Amendements.
Nº 9: Rapport.
Nºs 10 à 13: Amendements.

Nr. 169 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

(Subamendement op amendement nr. 9 van de regering)

Art. 3ter**Het artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt:**

«Teneinde te waarborgen dat het beginsel van gelijke behandeling in arbeid en beroep met betrekking tot personen met een handicap wordt nageleefd, dient de werkgever de passende maatregelen te nemen om een persoon met een handicap in staat te stellen toegang tot arbeid te hebben, in arbeid te participeren of daarin vooruit te komen dan wel om een opleiding te genieten, tenzij deze maatregelen voor de werkgever een onevenredige belasting vormen. Wanneer die belasting in voldoende mate wordt gecompenseerd door bestaande maatregelen ten gunste van personen met een handicap, mag zij niet als onevenredig worden beschouwd.»

Verantwoording

Om het wetsvoorstel in overeenstemming te brengen met het liuk van de richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 dat betrekking heeft op personen met een handicap is het noodzakelijk dat een aangepaste versie van artikel 5 van de vernoemde richtlijn wordt ingelast in het wetsvoorstel. Artikel 5 van de richtlijn voorziet:

«Artikel 5

Redelijke aanpassingen voor gehandicapten

Teneinde te waarborgen dat het beginsel van gelijke behandeling met betrekking tot personen met een handicap nageleefd wordt, wordt voorzien in redelijke aanpassingen. Dit houdt in dat de werkgever, naargelang de behoefté, in een concrete situatie passende maatregelen neemt om een persoon met een handicap in staat te stellen toegang tot arbeid te hebben, in arbeid te participeren of daarin vooruit te komen dan wel om een opleiding te genieten, tenzij deze maatregelen voor de werkgever een onevenredige belasting vormen. Wanneer die belasting in voldoende mate wordt gecompenseerd door bestaande maatregelen in het kader van het door de lidstaten gevoerde beleid inzake personen met een handicap, mag zij niet als onevenredig worden beschouwd.»

Het beginsel van gelijke behandeling van personen met een handicap houdt in dat er redelijke aanpassingen worden doorgevoerd in wervings- en bevorderingsprocedures en arbeidsomstandigheden die personen met een handicap in staat stellen om te presteren op het vereiste kwalitatief beroepsniveau. Op deze wijze wordt rekening gehouden met het interactioneel aspect tussen stoornis of beperking en de reactie daarop van de omgeving bij het ontstaan van een handicap, zoals omschreven in de toelichting omtrent de hedendaagse definitie van de term handicap. Het gaat om een belangrijk nieuw rechtsbeginsel dat door de EU bij middel van vernoemde richtlijn als een verplichting wordt opgelegd op het domein van arbeid en beroep, in navolging van reeds bestaande anti-discriminatiewetgevingen in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Derhalve mag artikel 5 van de vernoemde richtlijn niet ontbreken in het wetsvoorstel.

In huidig amendement wordt, in navolging van artikel 5 van de vernoemde richtlijn, onderscheid gemaakt tussen twee groepen

Nº 169 DE MME DE SCHAMPHELAERE

(Sous-amendement à l'amendement n° 9 du gouvernement)

Art. 3ter**Compléter cet article par un nouvel alinéa rédigé comme suit :**

«Afin de garantir le respect du principe de l'égalité de traitement en matière d'emploi et de travail à l'égard des personnes handicapées, l'employeur doit prendre les mesures appropriées pour permettre à une personne handicapée d'accéder à un emploi, de l'exercer ou d'y progresser, ou pour qu'une formation lui soit dispensée, sauf si ces mesures imposent à l'employeur une charge disproportionnée. Cette charge n'est pas disproportionnée lorsqu'elle est compensée de façon suffisante par des mesures existantes en faveur des personnes handicapées.»

Justification

Pour rendre la proposition de loi conforme au volet de la directive 2000/78/CE du Conseil du 27 novembre 2000 qui a trait aux personnes handicapées, il faut insérer dans la proposition une version adaptée de l'article 5 de la directive précitée. L'article 5 de la directive est rédigé comme suit :

«Article 5

Aménagements raisonnables pour les personnes handicapées

Afin de garantir le respect du principe de l'égalité du traitement à l'égard des personnes handicapées, des aménagements raisonnables sont prévus. Cela signifie que l'employeur prend les mesures appropriées, en fonction des besoins dans une situation concrète, pour permettre à une personne handicapée d'accéder à un emploi, de l'exercer ou d'y progresser, ou pour qu'une formation lui soit dispensée, sauf si ces mesures imposent à l'employeur une charge disproportionnée. Cette charge n'est pas disproportionnée lorsqu'elle est compensée de façon suffisante par des mesures existantes dans le cadre de la politique menée dans l'État membre concerné en faveur des personnes handicapées.»

Le principe de l'égalité de traitement à l'égard des personnes handicapées implique la nécessité d'apporter des aménagements raisonnables aux procédures de recrutement et de promotion ainsi qu'aux conditions de travail, pour que des personnes handicapées puissent fournir un travail répondant aux exigences qualitatives requises du point de vue professionnel. Grâce à ces aménagements, on tient compte, d'une part, de l'interaction entre le trouble ou la déficience et, d'autre part, la réaction de l'entourage à celle-ci au moment de l'apparition d'un handicap au sens actuel. Ledit principe est un principe juridique nouveau important dont l'UE impose le respect en matière d'emploi et de travail par le biais de la directive précitée, à l'instar des législations anti-discriminatoires qui existent déjà aux États-Unis, au Royaume-Uni et en Irlande. L'article 5 de la directive précitée doit donc absolument être repris dans la proposition de loi.

Comme l'article 5 de la directive précitée, le présent amendement fait une distinction entre deux types d'aménagements

van redelijke aanpassingen. Enerzijds gaat het om redelijke aanpassingen voor alle personen met een handicap vallend onder de definitie van de term handicap voor zover ze geen onevenredige belasting vormen voor de werkgevers. Deze onevenredigheid wordt bij betwisting beoordeeld door de bevoegde rechterlijke macht. Anderzijds gaat het om redelijke aanpassingen waarvan de belasting voor de werkgever in voldoende mate wordt gecompenseerd door de bestaande maatregelen ten gunste van personen met een handicap, bijvoorbeeld in het kader van de fondsen die ontstonden ingevolge de splitsing van het Rijksfonds voor sociale reclassering van minder-validen. In dat geval mag de belasting voor de werkgever niet als onevenredig worden beschouwd. Derhalve hebben in dat geval personen met een handicap ook recht op dergelijke compenserende maatregelen.

Nr. 170 VAN MEVROUW DE SCHAMPHELAERE

Art. 3*quinquies* (nieuw)

Een artikel 3*quinquies* invoegen, luidend als volgt:

«Art. 3*quinquies*. — Voor de toepassing van deze wet wordt onder handicap verstaan: een fysieke of psychische stoornis of beperking die een belemmering vormt voor een normale toegang tot en/of participatie aan de diverse aspecten van het sociale leven.»

Verantwoording

1. Het is essentieel dat, in functie van de toepassing van het luik dat betrekking heeft op personen met een handicap van de richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, in het wetsvoorstel een definitie wordt ingelast van de term handicap.

Onder de term handicap wordt verstaan: een nadelige situatie van een persoon veroorzaakt door een fysieke of psychische stoornis of beperking die een belemmering vormt voor een normale toegang tot en/of participatie aan de diverse aspecten van het sociale leven.

2. Deze definitie gaat uit van het begrippenkader van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) dat is uitgewerkt in de *International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps* (ICIDH).

Bij het hanteren van deze definitie is het essentieel dat men rekening houdt met de interactie tussen stoornis of beperking, enerzijds, en de reactie daarop van de omgeving bij het ontstaan van een handicap. Een stoornis of beperking veroorzaakt een handicap voor zover in de omgeving geen redelijke aanpassingen tot stand komen. Door dergelijke redelijke aanpassingen wordt de toegang en/of de participatie «genormaliseerd» en kan het belemmerend effect (dat een stoornis of beperking tot een handicap maakt) worden opgeheven of beperkt.

Anderzijds is het van belang erop te wijzen dat het toepassingsgebied van de definitie van de term handicap, zoals omschreven door de Wereldgezondheidsorganisatie, ruimer is dan de handicaps die tot hiertoe worden erkend door één van de fondsen die ontstonden ingevolge de opsplitsing van het Rijksfonds voor sociale reclassering van minder-validen. Deze fondsen richten hun actie vooral op personen onderhevig aan de gevolgen van zware vormen van de klassieke (en vaak zichtbare) stoornissen of beperkingen.

Een typisch voorbeeld van dit ruimere toepassingsveld wordt gevormd door personen die op volwassen leeftijd nog last hebben

raisonnables. Il y a, d'abord, les aménagements raisonnables en faveur de toutes les personnes qui souffrent d'un trouble ou d'une déficience correspondant à la définition qui est donnée du terme «handicap», aménagements qui ne représentent pas une charge disproportionnée pour les employeurs. En cas de contestation, il appartient au pouvoir judiciaire compétent d'apprécié l'importance de la disproportion. Il y a en outre les aménagements raisonnables dont la charge pour l'employeur est compensée de façon suffisante par le biais des mesures en faveur des personnes handicapées, notamment dans le cadre des fonds créés à la suite de la scission du Fonds national de reclassement social des handicapés. On ne peut donc pas considérer, en ce qui les concerne, que la charge imposée à l'employeur est disproportionnée. Les personnes handicapées ont dès lors également droit à des mesures compensatoires de ce type.

Nº 170 DE MME DE SCHAMPHELAERE

Art. 3*quinquies* (nouveau)

Insérer un article 3*quinquies* rédigé comme suit:

«Art. 3*quinquies*. — Pour l'application de la présente loi, on entend par handicap: un trouble ou une déficience physique ou psychique qui entrave l'accès normal et/ou la participation normale aux divers aspects de la vie sociale.»

Justification

1. Compte tenu de l'application du volet concernant les personnes handicapées de la directive 2000/78/CE du Conseil du 27 novembre 2000 portant création d'un cadre général en faveur de l'égalité de traitement en matière d'emploi et de travail, il est essentiel d'insérer dans la proposition de loi une définition du terme handicap.

Par handicap, il y a lieu d'entendre: une situation préjudiciable à une personne, causée par un trouble ou une déficience physique ou psychique, qui entrave l'accès normal et/ou la participation normale aux divers aspects de la vie sociale.

2. Cette définition s'inspire de l'ensemble des notions qu'utilise l'Organisation mondiale de la santé (OMS) et qui ont été définies au sein de la Classification internationale du fonctionnement, du handicap et de la santé (CIH2).

Il est essentiel pour l'application de cette définition, que l'on tienne compte de l'interaction entre, d'une part, le trouble ou la déficience et, d'autre part, la réaction de l'entourage à ce trouble ou à cette déficience lorsque surgit un handicap. Un trouble ou une déficience provoque un handicap dans la mesure où aucune adaptation raisonnable n'intervient dans l'entourage. Une telle adaptation permet de «normaliser» l'accès et/ou la participation et de supprimer ou de limiter l'effet inhibiteur (qui transforme un trouble ou d'une déficience en handicap).

D'autre part, il importe de souligner que le champ d'application de la définition du terme handicap au sens que lui donne l'Organisation mondiale de la santé est plus large que celui de la définition des handicaps qui sont reconnus jusqu'ici par l'un des fonds qui ont vu le jour à la suite de la scission du Fonds national de reclassement social des handicapés. Ces fonds concentrent surtout leur action sur les personnes qui souffrent des suites de formes graves de troubles ou de déficiences classiques (et souvent visibles).

Un exemple typique de ce champ d'application large concerne les personnes qui, à l'âge adulte, pâtissent encore des conséquen-

van de gevolgen van dyslexie en die daardoor een stoornis vertonen die de toegang tot en/of de participatie aan het beroepsleven begrenst of verhindert. Derhalve behoren ze tot de categorie personen met een handicap, tenzij redelijke aanpassingen worden doorgevoerd zoals bedoeld in artikel 5 van de vernoemde richtlijn in aanwervings- en bevorderingsprocedures en/of werkomstandigheden. De antidiscriminatiewetgevingen in de VSA (1990), het Verenigd Koninkrijk (1995) en Ierland (1998) hanteren dezelfde principes en derhalve zijn ze in het beroepsleven ook toepasselijk op personen met dyslexie.

Wat betreft de vaststelling van psychische stoornissen die een handicaperend effect kunnen hebben, bestaat naast het hoger vernoemde classificatiesysteem van de WHO ook de *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM) van de American Psychiatric Association. Beide systemen worden wereldwijd erkend en gebruikt als wetenschappelijk verantwoorde werkinstrumenten voor de classificatie van stoornissen.

Mia DE SCHAMPHELAERE.

Nr. 171 VAN DE HEER MAHOUX

(Subamendement op amendement nr. 15 van de regering)

Art. 10

Hettweede,erde en vierdelid vande voorgestelde paragraaf doen vervallen.

Verantwoording

Deze leden betreffen het verzoekschrift dat de klager moet indienen om een door een gerechtsdeurwaarder uitgevoerde situatietest te verkrijgen.

Het indienen van een verzoekschrift bij een rechtbank is niet nodig om een beroep te doen op een gerechtsdeurwaarder. Deze leden kunnen dus vervallen.

ces d'une dyslexie et qui, de ce fait, présentent un trouble qui limite et/ou empêche l'accès et la participation à la vie professionnelle. Elles appartiennent dès lors à la catégorie des personnes qui présentent un handicap, à moins que l'on apporte des adaptations raisonnables au sens de l'article 5 de la directive susvisée dans des procédures de recrutement et d'avancement et/ou dans les conditions de travail. Les législations antidiscriminatoires en vigueur aux USA (1990), au Royaume-Uni (1995) et en Irlande (1998) sont fondées sur les mêmes principes et sont dès lors également applicables aux dyslexiques dans la vie professionnelle.

En ce qui concerne la constatation de troubles psychiques qui peuvent avoir un effet handicapant, il existe, outre le système de classification susvisé de l'OMS, le *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM) de l'American Psychiatric Association. Les deux systèmes sont universellement reconnus et utilisés comme des instruments scientifiquement fondés pour la classification des troubles.

Nº 171 DE M. MAHOUX

(Sous-amendement à l'amendement n° 15 du gouvernement)

Art. 10

Supprimer les alinéas 2, 3 et 4 du § 4 proposé.

Justification

Ces alinéas sont relatifs à la requête que devrait introduire le plaignant pour obtenir un test de situation par un huissier de justice.

Le dépôt d'une requête devant un tribunal n'est pas nécessaire pour saisir un huissier de justice, il est donc justifié de supprimer ces alinéas.

Philippe MAHOUX.

Nr. 172 VAN DE HEREN MAHOUX EN ISTASSE

(Subamendement op amendement nr. 11 van de regering)

Art. 5

Het voorgestelde artikel vervangen als volgt:

«Art. 5. — Onverminderd het bepaalde in artikel 4, geldt er een persoonlijke verzwarende omstandigheid wanneer een van de drijfveren van een misdrijf in de artikelen 372, 373, 375, 393 tot 401, 401bis, 402, 405, 422ter, 434, 442bis, 443, 448, 453, 510 tot 512, 520, 528 tot 530 en 561, 7^o, van het Strafwetboek bestaat in de haat tegen, het misprisen van of de vijandigheid tegen een persoon wegens diens seksuele geaardheid, burgerlijke stand, afkomst, leeftijd, geloof of levensbeschouwing, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, handicap of fysieke eigenschap.

Nº 172 DE MM. MAHOUX ET ISTASSE

(Sous-amendement à l'amendement n° 11 du gouvernement)

Art. 5

Remplacer l'article proposé par la disposition suivante :

«Art. 5. — Sans préjudice des dispositions de l'article 4, il y a circonstance aggravante personnelle lorsque l'un des mobiles des infractions décrites aux articles 372, 373, 375, 393 à 401, 401bis, 402, 405, 422ter, 434, 442bis, 443, 448, 453, 510 à 512, 520, 528 à 530 et 561, 7^o, est la haine, le mépris ou l'hostilité à l'égard d'une personne en raison de son orientation sexuelle, son état civil, sa naissance, son âge, sa conviction religieuse ou philosophique, son état de santé actuel ou futur, son handicap ou une caractéristique physique.

Discriminatie op grond van geslacht of leeftijd komt niet in aanmerking om deze persoonlijke verzwarende omstandigheid te bewijzen wanneer het gaat om de misdrijven bepaald in de artikelen 372, 373 en 375 van het Strafwetboek.

Discriminatie op grond van leeftijd komt niet in aanmerking als persoonlijke verzwarende omstandigheid wanneer het gaat om een misdrijf bepaald in artikel 401bis van het Strafwetboek.

Wanneer deze persoonlijke verzwarende omstandigheid vaststaat, kunnen de correctionele straffen worden verdubbeld en de criminale straffen worden verhoogd overeenkomstig artikel 54 van het Strafwetboek. »

Verantwoording

Het gaat hier om het invoeren van de verwerpelijke beweegredenen als verzwarende omstandigheid bij het begaan van bepaalde misdaden of wanbedrijven.

De betrokken misdaden en wanbedrijven zijn:

- Artikelen 372 en 373: aanranding van de eerbaarheid;
- Artikel 375: verkrachting;
- Artikelen 393 tot 401 en 401bis, 402 en 405: opzettelijk doden en opzettelijke slagen;
- Artikelen 422bis en 422ter: verzuim hulp te verlenen aan een persoon in nood;
- Artikel 434: ontvoering en opsluiting van personen;
- Artikel 442bis: belaging;
- Artikelen 443 en 444: aanranding van de eer;
- Artikel 448: beledigingen;
- Artikel 453: grafschennis;
- Artikelen 510 tot 512, 520: brandstichting;
- Artikelen 528 tot 530: beschadiging van roerende eigendommen;
- Artikel 561, 7^o: belediging — overtreding.

Er bestaan andere voorbeelden waar de strafwetgever van een bepaalde bedoeling een verzwarende omstandigheid maakt. Men kan bijvoorbeeld het winstbejag aanhalen, dat in artikel 123ter een verzwarende omstandigheid wordt bij bepaalde misdrijven tegen de veiligheid van de Staat.

Ook andere misdrijven moeten worden opgenomen, zoals bijvoorbeeld de aanranding van de eerbaarheid met geweld bedoeld in artikel 373, belaging bedoeld in artikel 442bis, aanranding van de eer bedoeld in de artikelen 443 en 444, brandstichting bedoeld in de artikelen 510 tot 512 en 520 en belediging bedoeld in artikel 561, 7^o, van het Strafwetboek.

Het is belangrijk duidelijk te bepalen dat het gaat om een van deze beweegredenen om te voorkomen dat de verdediging kan aanvoeren dat het misdrijf met andere drijfveren werd gepleegd.

In verband met de bepalingen van het Strafwetboek betreffende de aanranding van de eerbaarheid en verkrachting (artikelen 372, 373, 375) en betreffende de opsluiting en het onthouden van voedsel aan een minderjarige (artikel 401bis) is het niet nodig discriminatie op grond van leeftijd of geslacht te beschouwen als een verzwarende omstandigheid omdat het Strafwetboek daarin reeds voorziet.

Les motifs de discriminations liés au sexe ou à l'âge ne peuvent être retenus pour établir cette circonstance aggravante personnelle lorsqu'il s'agit des infractions décrites aux articles 372, 373 et 375 du Code pénal.

Le motif de discrimination lié à l'âge ne peut être retenu comme circonstance aggravante personnelle lorsqu'il s'agit d'une infraction décrite à l'article 401bis du Code pénal.

Lorsque cette circonstance aggravante personnelle est établie, les peines correctionnelles pourront être portées au double et les peines criminelles augmentées conformément à l'article 54 du Code pénal. »

Justification

Il s'agit d'ériger le motif abjecte en circonstance aggravante lors de la commission de certains délits ou crimes.

Les crimes et délits concernés sont les suivants :

- Articles 372 et 373: attentat à la pudeur;
- Article 375: viol;
- Articles 393 à 401 et 401bis, 402 et 405: homicide et coups et blessures volontaires;
- Articles 422bis et 422ter: abstention de porter secours à personne en danger;
- Article 434: enlèvement et séquestration de personnes;
- Article 442bis: harcèlement;
- Articles 443 et 444: atteinte à l'honneur;
- Article 448: injures;
- Article 453: violation de tombeaux et de sépultures;
- Articles 510 à 512, 520: incendie volontaire;
- Articles 528 à 530: destruction de propriété mobilière;
- Article 561, 7^o: injure — contravention.

Il y a d'autres exemples pour lesquels le législateur pénal érige en circonstances aggravantes une intention précise. On peut citer par exemple l'esprit de lucre, érigé par l'article 123ter en circons-tance aggravante de certaines atteintes à la sûreté de l'État.

Il y a lieu de viser également d'autres infractions comme l'attentat à la pudeur avec violence visé à l'article 373, le harcèlement visé à l'article 442bis, les atteintes à l'honneur visées aux articles 443 et 444, l'incendie volontaire visé aux articles 510 à 512 et 520, l'injure telle qu'elle est visée à l'article 561, 7^o, du Code pénal.

Il importe de préciser qu'il s'agit de l'un des mobiles pour éviter notamment que l'on courre le risque de voir la défense arguer du fait que le délit a été perpétré pour d'autres motifs.

Pour ce qui concerne les dispositions du Code pénal relatives aux attentats à la pudeur et au viol (articles 372, 373, 375) ainsi que la séquestration et la privation d'aliments à l'égard d'un enfant (article 401bis) il n'y a pas lieu de retenir comme motif de discrimination l'âge ou le sexe pour établir la circonstance aggrava-nante personnelle puisque le Code pénal les prévoit déjà.

Bovendien moet ook worden verduidelijkt dat de verzwaring van criminale straffen zal worden uitgesproken overeenkomstig artikel 54 van het Strafwetboek, dat de maximumstraffen bepaalt.

Par ailleurs, il convient également de préciser que des aggravations de peines criminelles vont être prononcées conformément à l'article 54 du Code pénal qui établit des maxima.

Nr. 173 VAN MEVROUW NYSSENS

(Subamendement op amendement nr. 15 van de regering)

Art. 10

De voorgestelde paragraaf 3 vervangen als volgt:

« § 3. Wanneer een persoon of een groepering als bedoeld in artikel 12 het bestaan van een discriminatie wil bewijzen, kan die persoon of die groepering een situatietest laten uitvoeren door een ambtenaar van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding bedoeld in de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

Die situatietest kan voor het bevoegde gerecht worden aangevoerd als bewijsmateriaal.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad wat een situatietest is en volgens welke procedure zo'n test moet worden uitgevoerd. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de situatietest in de wet in te voeren als bewijsmateriaal zonder dat dit een verschuiving van de bewijslast met zich meebrengt.

Philippe MAHOUX.
Jean-François ISTASSE.

Nº 173 DE MME NYSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 15 du gouvernement)

Art. 10

Remplacer le § 3 proposé comme suit :

« § 3. Lorsqu'une personne ou un groupement visé à l'article 12 souhaite faire la preuve de l'existence d'une discrimination, cette personne ou ce groupement peut faire procéder à un test de situation par un fonctionnaire du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme visé par la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme.

Ce test de situation peut être invoqué comme élément de preuve devant la juridiction compétente.

Le Roi détermine par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres ce qu'est un test de situation, ainsi que la procédure à suivre pour pratiquer un tel test. »

Justification

Cet amendement vise à légaliser le test de situation comme élément de preuve sans toutefois entraîner de glissement de charge de la preuve.

Clotilde NYSSENS.

Nr. 174 VAN MEVROUW de T'SERCLAES C.S.

(Subamendement op amendement nr. 15 van de regering)

Art. 10

In het laatste lid van de voorgestelde § 4, de woorden «de nadere modaliteiten betreffende» vervangen door de woorden «nadere regels voor».

Art. 10

Au dernier alinéa du § 4 proposé, remplacer les mots «les modalités ultérieures relatives à l'exécution» par les mots «les modalités d'exécution».

Verantwoording	Justification
Taalkundige verbetering zonder inhoudelijke gevolgen.	Amélioration linguistique sans conséquence sur le fond.
Nr. 175 VAN DE DAMES VAN RIET EN TAELMAN (Subamendement op amendement nr. 172 van de heren Mahoux en Istasse)	Nathalie de T'SERCLAES. Jean CORNIL. Fatma PEHLIVAN.
Art. 5	Art. 5
Het voorgestelde artikel wijzigen als volgt:	Apporter à l'article proposé les modifications suivantes:
A. In het eerste lid, de woorden «artikelen 372, 373, 375, 393 tot 401, 401bis, 402, 405, 422ter, 434, 442bis, 443, 448, 453, 510 tot 512, 520, 528 tot 530 en 561, 7º,» vervangen door de woorden «artikelen 372, 373, 375, 376, 393 tot 401, 402, 405, 422bis, 422ter, 425, 426, 434, 442bis, 443, 444, 448, 453, 510 tot 512, 520 en 528 tot 530».	A. À l'alinéa 1er, remplacer les mots «articles 372, 373, 375, 393 à 401, 401bis, 402, 405, 422ter, 434, 442bis, 443, 448, 453, 510 à 512, 520, 528 à 530 et 561, 7º,» par les mots «articles 372, 373, 375, 376, 393 à 401, 402, 405, 422bis 422ter, 425, 426, 434, 442bis, 443, 444, 448, 453, 510 à 512, 520 et 528 à 530».
B. In het tweede lid, de woorden «geslacht of leeftijd» vervangen door de woorden «geslacht, leeftijd, gezondheidstoestand, handicap of fysieke eigenschap».	B. À l'alinéa 2, remplacer les mots «au sexe ou à l'âge» par les mots «au sexe, à l'âge, à l'état de santé, à un handicap ou à une particularité physique» et les mots «373 et 375» par les mots «373, 375 et 376».
C. In het derde lid, de woorden «, gezondheidstoestand, handicap of fysieke eigenschap» invoegen tussen de woorden «van leeftijd» en de woorden «komt niet in aanmerking» en de woorden «in artikel 401bis» vervangen door de woorden «in de artikelen 425 en 426».	C. À l'alinéa 3, ajouter, entre les mots «à l'âge» et les mots «ne peut être», les mots «, à l'état de santé, à un handicap ou à une particularité physique» et remplacer les mots «à l'article 401bis» par les mots «aux articles 425 et 426».
Verantwoording	Justification
A. Artikel 376: volledigheidshalve moet dit artikel in de opsomming worden opgenomen. Het handelt eveneens over verkrachting en aanranding.	A. Article 376: il y a lieu de mentionner cet article dans l'énumération par souci d'exhaustivité. Il traite lui aussi du viol et de l'attentat à la pudeur.
Artikel 401bis: dit artikel moet geschrapt worden in de opsomming.	Article 401bis: il convient de supprimer cet article dans l'énumération.
De wet van 28 november 2000 met betrekking tot de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen heft artikel 401bis op en voegt de nieuwe artikelen 425 en 426 in.	La loi du 28 novembre 2000 relative à la protection pénale des mineurs abroge l'article 401bis et insère les articles 425 et 426 nouveaux.
Artikel 422bis: verzuim van hulpverlening.	Article 422bis: défaut d'aide.
Men denkt aan mogelijke discriminatoire handelingen waarbij iemand weigert hulp te verlenen omwille van één van de redenen opgesomd in artikel 5.	Que l'on songe aux actes éventuels de discrimination consistant à refuser de procurer une aide pour l'une des raisons énumérées à l'article 5.
Artikel 444: laster en eerroof.	Article 444: calomnie et diffamation.
Artikel 443 is het basisartikel voor laster en eerroof.	L'article 443 est l'article de base pour la calomnie et la diffamation.

Artikel 444 bepaalt de omstandigheden waarin laster en eerroof die strafbaar zijn, namelijk met een zekere vorm van openbaarheid.

Het is immers duidelijk dat een volgens artikel 2 van het voorstel verboden discriminatoire handeling vaak plaatsvindt in de omstandigheden bedoeld in artikel 444: namelijk op openbare bijeenkomsten of plaatsen, of in tegenwoordigheid van verschillende personen, of in bijzijn van de beledigde en voor getuigen, hetzij door geschriften, prenten of zinnebeelden.

Deze bijvoeging betreft dus een logische koppeling met artikel 443.

Artikel 561, 7^o: belediging.

Schrapping van dit artikel aangezien overtredingen niet voorzien zijn in het laatste lid van artikel 5.

B. De bijgevoegde gronden tot discriminatie zijn reeds opgenomen als verzwarende omstandigheden in artikel 376.

C. Krachtens de wet betreffende de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen zijn de artikelen 425 en 426 in het Strafwetboek ingevoegd.

Iris VAN RIET.
Martine TAELMAN.

Nr. 176 VAN DE HEREN MAHOUX EN ISTASSE

(Subamendement op amendement nr. 112 van de regering)

Art. 13

In de voorgestelde Franse tekst de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. Het woord «cassation» vervangen door het woord «cessation».

B. De woorden «la suspension de» doen vervallen.

L'article 444 fixe les circonstances dans lesquelles la calomnie et la diffamation sont punissables, à savoir lorsqu'il y a une certaine forme de publicité.

Il est en effet évident qu'un acte de discrimination interdit selon l'article 2 de la proposition est souvent commis dans les circonstances visées à l'article 444, à savoir dans des réunions ou lieux publics, en présence de plusieurs individus ou en présence de la personne offensée et devant témoins, ou par des écrits, des images ou des emblèmes affichés.

Cet ajout résulte donc d'un lien logique avec l'article 443.

Article 561, 7^o: injure.

Cet article est supprimé étant donné que les infractions ne sont pas prévues au dernier alinéa de l'article 5.

B. Les causes de discrimination qui sont ajoutées figurent déjà comme circonstances aggravantes à l'article 376.

C. Les articles 425 et 426 ont été insérés dans le Code pénal par la loi relative à la protection pénale des mineurs.

Nº 176 DE MM. MAHOUX ET ISTASSE

(Sous-amendement à l'amendement n° 112 du gouvernement)

Art. 13

Apporter au texte français proposé les modifications suivantes :

A. Remplacer le mot «cassation» par le mot «cessation».

B. Supprimer les mots «la suspension de».

Philippe MAHOUX.
Jean-François ISTASSE.